

POSTANOWIENIE

Dnia 11 marca 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jarosław Sobutka

w sprawie z powództwa P. L.

przeciwko T. S.

o zapłatę wynagrodzenia za pracę i ekwiwalentu pieniężnego za urlop
wypoczynkowy,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w dniu 11
marca 2025 r.,

na skutek skargi kasacyjnej pozwanego od wyroku Sądu Okręgowego w Zielonej
Górze

z dnia 22 września 2023 r., sygn. akt IV Pa 36/23,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Powód P. L. wniósł o zasądzenie od pozwanego T. S. kwoty 21.274 zł, w tym kwoty: 2.500 zł tytułem wynagrodzenia za pracę za lipiec 2018 r. wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od 11 sierpnia 2018 r. do dnia zapłaty; 3.000 zł tytułem wynagrodzenia za pracę za styczeń 2019 r. wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od 11 lutego 2019 r. do dnia zapłaty; 6.325,50 zł tytułem wynagrodzenia za okres niezdolności do pracy za okres od 2 lipca 2019 r. do 31 lipca 2019 r. wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od 11 sierpnia 2019 r. do dnia zapłaty oraz 9.448 zł tytułem ekwiwalentu za urlop wypoczynkowy wraz z ustawowymi

odsetkami za opóźnienie od 1 sierpnia 2019 r. do dnia zapłaty. Powód wniósł również o zasądzenie od pozwanego zwrotu kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Nakazem zapłaty z 3 października 2019 r. w postępowaniu upominawczym Sąd Rejonowy w Żarach nakazał pozwanemu, aby zapłacił powodowi żadaną pozwem kwotę wraz z kosztami postępowania w terminie dwutygodniowym albo w tym okresie wniósł sprzeciw.

Sąd Rejonowy w Żarach IV Wydział Pracy wyrokiem z 25 maja 2023 r. (sygn. akt IV P 62/19) wydanym w sprawie z powództwa P. L. przeciwko T. S. o zapłatę wynagrodzenia za pracę i ekwiwalentu pieniężnego za urlop wypoczynkowy:

I. zasądził od pozwanego T. S. na rzecz powoda P. L. następujące kwoty:

1. 2.227 zł tytułem wynagrodzenia za pracę za lipiec 2018 r. z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od 11 sierpnia 2018 r. do dnia zapłaty;

2. 866,87 zł tytułem wynagrodzenia za pracę za styczeń 2019 r. z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od 11 lutego 2019 r. do dnia zapłaty;

3. 5.557,65 zł tytułem wynagrodzenia za okres niezdolności do pracy tj. od 2 lipca 2019 r. do 31 lipca 2019 r. z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od 11 sierpnia 2019 r. do dnia zapłaty;

4. 11.161,52 zł tytułem ekwiwalentu za urlop wypoczynkowy z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od 1 sierpnia 2019 r. do dnia zapłaty;

II. oddalił powództwo w pozostałym zakresie;

III. zasądził od pozwanego T. S. na rzecz P. L. kwotę 2.712,75 zł tytułem kosztów procesu - kosztów zastępstwa procesowego, wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia uprawomocnienia się wyroku do dnia zapłaty;

IV. nakazał ściągnąć od pozwanego T. S. na rzecz Skarbu Państwa — Sądu kwotę 9.551,17 zł tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych;

V. wyrokowi odnośnie do pkt I do kwoty 3.000 zł nadał rygor natychmiastowej wykonalności.

Na skutek apelacji pozwanego Sąd Okręgowy w Zielonej Górze IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych wyrokiem z 22 września 2023 r. (sygn. akt IV Pa 36/23) oddalił apelację.

Pozwany wniósł do Sądu Najwyższego skargę kasacyjną od wyroku Sądu Okręgowego w Zielonej Górze, zaskarżając judykat w całości, zarzucając:

1. naruszenie przepisów postępowania art. 203¹ § 2 k.p.c. oraz art. 11 ustawy z dnia 4 lipca 2019 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz.U.2019.1469 z dnia 2019.08.06), które to uchybienie mogło mieć istotny wpływ na wynik sprawy, poprzez nie uwzględnienie, z powołaniem się na art. 203¹ § 2 k.p.c. zarzutu potrącenia, zgłoszonego przez pozwanego w pismach procesowych z 22 lutego 2023 r. i z 7 marca 2023 r., z powodu uznania, że pozwany mógł podnieść ten zarzut nie później niż przy wdaniu się w spór, co do istoty sprawy, albo w terminie 2 tygodni od dnia, gdy jego wierzytelność stała się wymagalna, podczas gdy w niniejszym postępowaniu zgodnie z przepisami intertemporalnymi, przepis art. 203¹ k.p.c. nie znajdował zastosowania z uwagi na wydanie nakazu zapłaty w dacie przed wejściem w życie ustawy wprowadzającej ten nowy przepis. Zastosowanie przez Sąd Okręgowy przepisu art. 203¹ k.p.c. wskazywało, że pozwany był całkowicie pozbawiony możliwości złożenia zarzutu potrącenia już od momentu wejścia w życie art. 203¹ k.p.c. Z tego powodu, że wdał się w spór co do istoty sprawy, tj. wniósł sprzeciw od nakazu zapłaty w 22 października 2019 r., zatem jeszcze w obowiązującym reżimie prawnym pozwalającym na wnoszenie zarzutu potrącenia bez żadnych ograniczeń czasowych i wówczas miał prawo planować swoją strategię procesową w oparciu o wtedy obowiązujące przepisy, podczas gdy następnie w toku sprawy, z dniem 7 listopada 2019 r., wszedł w życie nowy przepis dopuszczający podniesienie zarzutu potrącenia nie później niż przy wdaniu się w spór co do istoty sprawy, a zatem jedynie w treści sprzeciwu od nakazu zapłaty. Taka interpretacja i zastosowanie przepisu art. 203¹ k.p.c. powodują, że strona procesu, która podejmuje strategię procesową w jednym stanie prawnym, zostaje następnie pozbawiona możliwości skorzystania z zarzutu dotychczas możliwego do zastosowania, już z momentem wejścia w życie nowego przepisu, który zarzut ten dopuszcza;

2. naruszenie przepisów postępowania art. 232 k.p.c. i 233 § 1 k.p.c. i jednocześnie w konsekwencji nie rozpoznanie istoty sprawy, które to uchybienie mogło mieć istotny wpływ na wynik sprawy, poprzez uznanie przez Sąd Okręgowy w wyroku oddalającym apelację (który przyjął to stanowisko za Sądem Rejonowym,

którego wyrok podlegał ocenie), że pozwany nie wykazał prawdziwości swoich roszczeń zgłoszonych do potrącenia w piśmie z 22 lutego 2023 r. i 7 marca 2023 r., oraz nie zgłosił w tym zakresie stosownej inicjatywy dowodowej, podczas gdy w treści pisma procesowego z 22 lutego 2023 r. zawierającego zarzut potrącenia jednoznacznie zgłoszono i wyszczególniono wnioski dowodowe na okoliczność wysokości i podstawy wierzytelności pozwanego, wymagalności tej wierzytelności i skutecznego złożenia oświadczenia materialnego o potrąceniu. Ani Sąd Rejonowy, ani też Sąd Okręgowy nie zapoznały się z treścią pism procesowych pozwanego z 22 lutego 2023 r. i z 7 marca 2023 r. Nie sposób przyjąć innej oceny z uwagi na fakt, że pisma te zawierają wprost wymienione wnioski dowodowe, zatem zapoznając się z ich treścią nie sposób ich nie dostrzec;

3. naruszenie przepisów postępowania art. 128 § 1 k.p.c. w zw. z art. 132 § 1 k.p.c. i art. 130^{1a} § 1 k.p.c., które to uchybienie mogło mieć istotny wpływ na wynik sprawy, poprzez nie doręczenie pełnomocnikowi pozwanego w toku procesu następujących pism: (1) odpisu pisma procesowego powoda, datowanego na dzień 10 kwietnia 2023 r., zawierającego stanowisko procesowe powoda odnośnie do zarzutów potrącenia zgłoszonych przez pozwanego w pismach procesowych z 22 lutego 2023 r. i 7 marca 2023 r. i (2) odpisu pisma procesowego powoda, datowanego na dzień 10 marca 2022 r., zawierającego stanowisko procesowe powoda odnośnie do treści opinii biegłego z 7 lutego 2022 r., w tym także nie dokonanie zwrotu tych pism w trybie art. 130^{1a} § 1 k.p.c. Brak doręczenia odpisów wskazanych pism spowodował, że pozwany nie miał możliwości zapoznać się i odnieść do ich treści oraz podjąć możliwych kroków przed zamknięciem rozprawy. Co więcej, wskazane naruszenie stanowi jednocześnie naruszenie prawa strony pozwanej do rzetelnego i sprawiedliwego procesu, a zatem artykułu 6 ust. 1 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności (Rzym. 1950.11.04., Dz.U.1993.61.284) oraz artykułu 45 Konstytucji RP. Sąd Okręgowy dokonał wskazanych naruszeń przyjmując jako swoje stanowisko Sądu Rejonowego w tym zakresie;

4. naruszenie prawa materialnego art. 502 k.c. poprzez błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie wskazanego przepisu i uznanie za nieskuteczny zarzut potrącenia poprzez przyjęcie, że wierzytelność pozwanego w momencie zgłoszenia

tego zarzutu była przedawniona w terminie określonym w art. 291 k.p., bez zbadania i przyjęcia, iż wierzytelność przedawniona może być potrącona, jeżeli w chwili, gdy potrącenie stało się możliwe, przedawnienie jeszcze nie nastąpiło;

5. naruszenie prawa materialnego art. 291 k.p. poprzez błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie i przyjęcie, że do całości wierzytelności pozwanego przedstawionych do potrącenia stosuje się ten przepis określający termin przedawnienia oraz także naruszenie art. 118 k.c. poprzez błędną wykładnię i nie zastosowanie tego przepisu przynajmniej, co do jednego ze wskazanych w zarzucie potrącenia roszczenia pozwanego z tytułu nienależnego świadczenia w postaci przelewu z 10 kwietnia 2019 r. na rachunek powoda, na kwotę 1.823 euro (tj. 7.815,38 zł).

Z uwagi na stawiane zarzuty, skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania oraz zasądzenie na rzecz pozwanego kosztów postępowania kasacyjnego według norm przepisanych.

Skarżący wniósł także o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania.

W uzasadnieniu wniosku wskazał, że w odniesieniu do zarzuty pierwszej skargi kasacyjnej zdaniem strony skarżącej w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne. W ocenie skarżącego zastosowanie przez Sąd Okręgowy przepisu art. 203¹ k.p.c. oznacza, że pozwany był całkowicie pozbawiony możliwości złożenia zarzutu potrącenia już od momentu wejścia w życie art. 203¹ k.p.c. Z tego powodu, że wdał się w spór co do istoty sprawy, tj. wniósł sprzeciw od nakazu zapłaty w dniu 22 października 2019 r., zatem jeszcze w poprzednio obowiązującym reżimie prawnym. Przepisy postępowania obowiązujące przed dniem 7 listopada 2019 r. pozwalały na podnoszenie zarzutu potrącenia bez żadnych ograniczeń czasowych i wówczas pozwany wnoszący sprzeciw miał prawo planować swoją strategię procesową w oparciu o wtedy obowiązujące przepisy. Dopiero w toku sprawy, 7 listopada 2019 r., wszedł w życie nowy przepis dopuszczający podniesienie zarzutu potrącenia nie później niż przy wdaniu się w spór co do istoty sprawy, a zatem jedynie w treści sprzeciwu od nakazu zapłaty, który pozwany złożył już wcześniej i nie mógł powtórzyć tej czynności.

Taka interpretacja i zastosowanie przepisu art. 203¹ k.p.c. w zw. z art. 11 ustawy z dnia 4 lipca 2019 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz.U.2019.1469 z dnia 2019.08.06) powodują, że strona procesu, która podejmuje strategię procesową w jednym stanie prawnym, zostaje następnie pozbawiona możliwości skorzystania z zarzutu dotychczas możliwego do zastosowania, już z momentem wejścia w życie nowego przepisu, który zarzut ten dopuszcza. Taka zdaniem skarżącego konstrukcja czyni przepis całkowicie iluzorycznym w procesach rozpoczętych jeszcze w poprzednim stanie prawnym.

Zarzut potrącenia wiąże się z daleko idącymi konsekwencjami, albowiem strona musi w pierwszej kolejności uznać roszczenie strony przeciwnej, aby móc przedstawić do potrącenia swoją wierzytelność. W przypadku gdy do wdania się w spór, co do istoty sprawy doszło w poprzednim reżimie prawnym, pozwany miał możliwość kwestionowania roszczenia strony przeciwnej i zaprzeczania podstawom powództwa. Wówczas prawo dawało mu możliwość odsunięcia decyzji o zgłoszeniu zarzutu potrącenia do czasu uzyskania ostatecznej opinii biegłego.

W odniesieniu do pozostałych zarzutów skargi kasacyjnej skarżący wskazał, że w tym zakresie skarga jest oczywiście uzasadniona.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna wywiedziona w niniejszym postępowaniu nie kwalifikuje się do przyjęcia.

Na wstępie należy przypomnieć, że skarga kasacyjna podlega badaniu (na etapie przedsądu) w zakresie spełnienia przez nią warunków formalnych. Zgodnie z art. 398⁹ § 1 pkt 1-4 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, jeżeli istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, jeżeli zachodzi nieważność postępowania lub jeżeli skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Nakładając na skarżących obowiązek wskazania i uzasadnienia oznaczonej przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, czyli tak zwanego przedsądu,

ustawodawca zagwarantował, że skarga kasacyjna, jako nadzwyczajny środek zaskarżenia prawomocnych orzeczeń, będzie realizować funkcje publicznoprawne. Ograniczenie przesłanek, wskazanych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. do czterech ma, w konsekwencji, zapewnić, że przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania ustrojowo i procesowo będzie uzasadnione jedynie w tych przypadkach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje publicznoprawne, a skarga nie stanie się instrumentem wykorzystywanym w każdej jednostkowej sprawie. Ostatecznie, nie w każdej sprawie, nawet takiej, w której prawomocne orzeczenie zostało wydane w warunkach błędu w subsumpcji, czy też wyniku wadliwej wykładni prawa, skarga kasacyjna może być przyjęta do rozpoznania. W przeciwnym bowiem razie Sąd Najwyższy stałby się, wbrew obowiązującym przepisom, sądem trzeciej instancji, a jego zadaniem nie jest przecież dokonywanie korekty ewentualnych błędów w zakresie stosowania, czy też wykładni prawa, w każdej indywidualnej sprawie.

Podkreślenia wymaga także, że wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania i jego uzasadnienie podlegają analizie na etapie przedsądu, natomiast przytoczone podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie oceniane są dopiero po przyjęciu skargi do rozpoznania, w trakcie jej merytorycznego rozpoznawania. Oba te elementy muszą być więc przez skarżącego wyodrębnione, oddzielnie przedstawione i uzasadnione. Skarga kasacyjna powinna być tak zredagowana i skonstruowana, aby Sąd Najwyższy nie musiał poszukiwać w uzasadnieniu jej podstaw pozostałych elementów konstrukcyjnych skargi, ani tym bardziej się ich domyslać (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 19 maja 2022 r., I USK 434/21, Legalis nr 2740849).

Strona skarżąca, formułując wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazała, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.) dot. stosowania art. 203¹ k.p.c. Przypomnieć należy, że przekonanie Sądu Najwyższego oceniającego na etapie przedsądu o zasadności przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, w oparciu o przesłankę z art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., wymaga wskazania za pomocą wywodu prawnego, na kanwie jakich norm (przepisów) zagadnienie powstało, jakie są możliwe interpretacje problemu i jakie jego rozstrzygnięcie proponuje strona skarżąca (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 19 maja 2009 r., II PK 66/09, LEX nr 553691). Zagadnienie prawne

jest to problem, który wiąże się z określonym przepisem prawa materialnego lub procesowego, którego wyjaśnienie ma znaczenie nie tylko dla rozstrzygnięcia innych podobnych spraw, ale także dla rozstrzygnięcia konkretnej, jednostkowej sprawy (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 2 marca 2012 r., I PK 158/11, LEX nr 1215116). Wskazanie zagadnienia prawnego uzasadniających wniosek o rozpoznanie skargi kasacyjnej powinno nastąpić przez określenie przepisów prawa, w związku z którymi zostało sformułowane, ze wskazaniem argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen. Dopiero wówczas Sąd Najwyższy ma podstawę do oceny, czy przedstawione zagadnienie jest rzeczywiście zagadnieniem „prawnym” oraz czy jest to zagadnienie „istotne” (postanowienia Sądu Najwyższego: z 23 marca 2012 r., II PK 284/11, LEX nr 1214575; z 13 sierpnia 2002 r., I PKN 649/01, OSNP 2004 nr 9, poz. 158; z 14 lutego 2003 r., I PK 306/02, Wokanda 2004, nr 7-8, s. 51; z 11 kwietnia 2012 r., III SK 41/11, LEX nr 1238126 oraz z 31 stycznia 2013 r., II CSK 479/12, LEX nr 1293729). Obowiązkiem strony skarżącej jest wywiedzenie i uzasadnienie występującego w sprawie problemu w sposób zbliżony do tego, jaki przewidziany jest przy przedstawianiu zagadnienia prawnego przez sąd odwoławczy na podstawie art. 390 § 1 k.p.c. Przy czym nie można zasadnie twierdzić, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, jeżeli Sąd Najwyższy we wcześniejszym orzecznictwie wyraził swój pogląd w podnoszonej kwestii, a nie zachodzą okoliczności uzasadniające jego zmianę (postanowienie Sądu Najwyższego z 12 sierpnia 2014 r., I UK 64/14, LEX nr 2630721). Istotne jest przy tym, aby problem prawny, ujęty w skardze kasacyjnej, dotyczył kwestii decydującej o rozstrzygnięciu sprawy. Nie może być bowiem dla niej prawnie obojętny. Innymi słowy, w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne tylko wtedy, kiedy wynik sprawy uzależniony jest od interpretacji przepisów przedstawionych we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania (postanowienia Sądu Najwyższego: z 26 września 2005 r., I PK 98/05, OSNP 2006 nr 15-16, poz. 243 i z 29 czerwca 2001 r., I PKN 33/01, OSNP 2003 nr 9, poz. 228). Strona skarżąca nie wykazała istnienia tej właśnie przesłanki przedsądu.

Przepis art. 203¹ k.p.c. został dodany do Kodeksu nowelizacją z 4 lipca 2019 r. (art. 1 pkt 69 z.k.p.c. 2019) z mocą obowiązującą od 7 listopada 2019 r. Brzmienie art. 203¹ § 1 uległo zmianie z dniem 1 lipca 2023 r. na mocy art. 1 pkt 28

z. k.p.c. 2023. Jak wskazał projektodawca w 2019 r., wprowadzenie ograniczenia możliwości podnoszenia zarzutu potrącenia ma przeciwdziałać nadużywaniu jego podnoszenia, co miało miejsce w szczególności na późnym etapie sprawy, gdzie służyło jedynie przewlekaniu postępowania z uwagi na konieczność prowadzenia postępowania dowodowego. Jednym z ograniczeń podniesienia procesowego zarzutu potrącenia określonym w ww. przepisie jest termin, w jakim pozwany może ów zarzut zgłosić. Możliwość taka istnieje nie później niż przy wdaniu się w spór co do istoty sprawy, a zatem odnosi się do wierzytelności wymagalnej już przed tym dniem, albo w terminie 2 tygodni od dnia, w którym jego wierzytelność stała się wymagalna, w przypadku gdy w momencie zawiśnięcia sporu wierzytelność potencjalnie nadająca się potrącenia nie była wymagalna, co uniemożliwiałoby skuteczne złożenie oświadczenia o potrąceniu. Termin ten należy uznać za prekluzyjny, po jego upływie podniesienie procesowego zarzutu potrącenia będzie bezskuteczne (K. Panfil [w:] Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz. Art. 1–505(39). Tom I, red. O. M. Piaskowska, Warszawa 2024, art. 203¹).

Z uzasadnienia wyroku Sadu odwoławczego oraz z ustalonego w sprawie stanu faktycznego, którym Sąd Najwyższy jest związany wynika, że niniejsza sprawa wpłynęła 2 października 2019 r., a nakaz zapłaty został wydany w postępowaniu upominawczym postępowaniu upominawczym 3 października 2019 r., następnie doręczony 8 października 2019 r., a sprzeciw złożono 23 października 2019 r. W przedmiotowej sprawie zastosowanie znajduje zatem art. 11 ust. 1 ustawy zmieniającej z 4 lipca 2019 r., zgodnie z którym sprawy w których przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy wydano nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym do czasu zakończenia postępowania w danej instancji podlegają rozpoznaniu zgodnie z przepisami części pierwszej księgi pierwszej tytułu VII działu V lub VIII ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu dotychczasowym. Innymi słowy, stosuje się w brzmieniu dotychczasowym wyłącznie przepisy o postępowaniu nakazowym i upominawczym oraz o europejskim postępowaniu w sprawach transgranicznych. A *contrario* pozostałe przepisy, w tym przepis art. 203¹ § 2 k.p.c., należy stosować w nowym brzmieniu. Czyli tryb zgłaszania zarzutu potrącenia, uregulowany nowelizacją, obowiązywał w

niniejszym postępowaniu. Pozwany mógł podnieść zarzut potrącenia nie później niż przy wdaniu się w spór, co do istoty sprawy albo w terminie dwóch tygodni od dnia, gdy jego wierzytelność stała się wymagalna. Należy przyjąć, że termin ten jako ustawowy (a nie sądowy) termin procesowy adresowany do strony postępowania nie podlega przedłużeniu (art. 166 k.p.c.), jednakże na warunkach art. 168 i n. k.p.c. może zostać przywrócony, jeżeli pozwany nie zgłosi zarzutu potrącenia w tym terminie z przyczyn przez siebie niezawinionych. Strona skarżąca, pomimo zmiany przepisów, nie przejawiała jednak w tym zakresie żadnej aktywności procesowej, a pismo pozwanego — zgłoszenie zarzutu potrącenia — zostało wniesione 8 marca 2023 r., tj. w okresie ponad 3 lat od daty obowiązywania ww. przepisu. Jasne jest zatem, że zarzut potrącenia został zgłoszony z uchybieniem terminów i przypadków wskazanych w omawianym przepisie.

Nie sposób zatem doszukać się istotnego zagadnienia prawnego w omawianym wyżej zakresie, który sygnalizuje pozwany - z uwagi na jasną i niepozostawiającą wątpliwości treść znowelizowanych przepisów Kodeksu postępowania cywilnego oraz przepisów intertemporalnych w tym zakresie.

Drugą z przesłanek, na którą powołał się skarżący, była oczywista zasadność skargi kasacyjnej. W motywach wniosku opartego na tej przesłance przedsądu powinien być zawarty wywód prawny wyjaśniający, w czym wyraża się owa oczywistość i przedstawić argumenty na poparcie swych twierdzeń (zob. postanowienia Sądu Najwyższego: z 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06, LEX nr 198531; z 10 sierpnia 2006 r., V CSK 204/06, LEX nr 421035; z 9 stycznia 2008 r., III PK 70/07, LEX nr 448289; z 11 stycznia 2008 r., I UK 283/07, LEX nr 448205; z 3 kwietnia 2008 r., II PK 352/07, LEX nr 465859 i z 5 września 2008 r., I CZ 64/08, LEX nr 512050). O ile dla uwzględnienia skargi wystarczy, że jej podstawa jest usprawiedliwiona, to dla przyjęcia skargi do rozpoznania niezbędne jest wykazanie kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego, polegającej na jego oczywistości widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby wchodzenia w szczegóły czy dokonywania pogłębionej analizy przepisów prawa i doszukiwania się ich znaczenia (tak m.in. postanowienia Sądu Najwyższego: z 16 września 2003 r., IV CZ 100/03, LEX nr 82274; z 22 stycznia 2008 r., I UK 218/07, LEX nr 375616; z 26 lutego

2008 r., II UK 317/07, LEX nr 453107; z 9 maja 2008 r., II PK 11/08, LEX nr 490364; z 21 maja 2008 r., I UK 11/08, LEX nr 491538 i z 9 czerwca 2008 r., II UK 38/08, LEX nr 494134). W judykaturze podkreśla się, że przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie jest oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (postanowienia Sądu Najwyższego: z 7 stycznia 2003 r., I PK 227/02, OSNP 2004 nr 13, poz. 230; z 11 stycznia 2008 r., I UK 285/07, LEX nr 442743; z 11 kwietnia 2008 r., I UK 46/08, LEX nr 469185 i z 9 czerwca 2008 r., II UK 37/08, LEX nr 494133). Strona skarżąca w krótkim i niewystarczającym uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, nie wykazała kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa, nie wskazała nawet żadnych przepisów (prawa materialnego lub procesowego), których naruszenie przez Sąd II instancji miałoby przesądzać o oczywistej zasadności skargi kasacyjnej. Błędne jest przy tym uznanie, że dla spełnienia się wskazywanej przesłanki przedsądu, wystarczające jest wskazywanie naruszanych przepisów w zarzutach skargi kasacyjnej skoro, na etapie przedsądu zarzuty kasacyjne nie są w ogóle analizowane. Tym samym z przyczyn oczywistych ta przesłanka także okazała się nieuzasadniona.

Na marginesie należy także zwrócić uwagę, że zgodnie z art. 398³ § 3 k.p.c. podstawą skargi kasacyjnej nie mogą być zarzuty dotyczące ustalenia faktów lub oceny dowodów, a Sąd Najwyższy jest związany ustaleniami faktycznymi stanowiącymi podstawę zaskarżonego orzeczenia (art. 398¹³ § 2 k.p.c.). Z tego względu zarzuty naruszenia art. 233 § 1 i 2 k.p.c. nie mogą być w ogóle podstawą skargi kasacyjnej (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 23 listopada 2005 r., III CSK 13/05, OSNC 2006, Nr 4, poz. 76; oraz wyroki: z 26 kwietnia 2006 r., V CSK 11/06, niepubl.; z 8 maja 2008 r., V CSK 579/07, niepubl.; z 16 listopada 2012 r., III CSK 73/12, niepubl.; z 14 lutego 2013 r., II CSK 292/12, niepubl., z 23 czerwca 2016 r., V CSK 536/15, niepubl.; z 13 kwietnia 2017 r., I CSK 93/17, niepubl.). Zarzut naruszenia tego przepisu nie może również uzasadniać tezy o oczywistej

zasadności skargi kasacyjnej, skoro nawet w razie przyjęcia jej do rozpoznania Sąd Najwyższy nie mógłby rozważać zasadności naruszenia art. 233 § 1 k.p.c.

O oczywistości skargi kasacyjnej nie mogą także świadczyć zarzuty naruszenia przepisów proceduralnych przed Sądem I instancji (art. 128 § 1 k.p.c. w zw. z art. 132 § 1 k.p.c. i art. 130^{1a} § 1 k.p.c.), skoro – zgodnie z brzmieniem art. 398 § 1 k.p.c. – skarga kasacyjna jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia i przysługuje od prawomocnego wyroku wydanego przez Sąd II instancji, a więc zarzuty procesowe muszą dotyczyć uchybień procesowych tego sądu. Dopuszczalność formułowania w skardze kasacyjnej zarzutów naruszenia przepisów postępowania pierwszoinstancyjnego jest uwarunkowana ich powiązaniem z zarzutem naruszenia odpowiedniego przepisu przez Sąd II instancji – czego w niniejszej skardze kasacyjnej ewidentnie zabrakło.

Nadto, pełnomocnik strony skarżącej błędnie sformułował zarzut naruszenia prawa materialnego, tj. art. 291 k.p., poprzez jego błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie – nie wskazując o którą jednostkę redakcyjną przywołanego przepisu chodzi. Tymczasem wskazanie prawidłowej podstawy prawnej ma w omawianym przypadku doniosłe znaczenie, gdyż art. 291 k.p. zawiera więcej jednostek redakcyjnych, i tak w § 1 wyraża ogólną normę statuującą trzyletni termin przedawnienia roszczeń ze stosunku pracy, zaś np. § 2 stanowi *lex specialis* wobec przepisu ogólnego i wskazanego w nim terminu, stanowiąc, że roszczenia pracodawcy o naprawienie szkody, wyrządzonej przez pracownika wskutek niewykonania lub nienależytego wykonania obowiązków pracowniczych, ulegają przedawnieniu z upływem jednego roku od dnia, w którym pracodawca powziął wiadomość o wyrządzeniu przez pracownika szkody, nie później jednak niż z upływem trzech lat od jej wyrządzenia. Tak sformułowana, zbyt ogólna, a przez to błędna podstawa prawna skargi kasacyjnej, uniemożliwiałaby dokonanie oceny prawidłowego zastosowania przez Sądy *meriti* przepisów o przedawnieniu roszczeń - w przypadku przyjęcia skargi do rozpoznania. Zgodnie z art. 398¹³ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy rozpoznaje bowiem skargę kasacyjną w granicach zaskarżenia oraz w granicach podstaw, a podstawy kasacyjne obejmują zarzuty naruszenia konkretnie oznaczonych przepisów prawa.

Pamiętać także należy, że z uwagi na istnienie przepisów art. 291 k.p. i następnych, zagadnienie przedawnienia roszczeń majątkowych, wynikających ze stosunku pracy, jest uregulowane w prawie pracy i nie ma potrzeby sięgania w tym zakresie do unormowań Kodeksu cywilnego traktujących o terminach przedawnienia roszczeń (art. 117 i następne Kodeksu cywilnego).

Z powyższych przyczyn Sąd Najwyższy, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

[SOP]

[a.ł.]